

[Grove]

bliver givet fri også – det er jo kun 10 pct., det drejer sig om – ved, at man ændrer på de to ting. Det er i store træk uddannelseskra- vet og hovederhvervskravet, der bliver dispensere- ret fra.

Jeg vil spørge alle dem, der siger nej: hvordan skal vi så få generationsskiftet til at fungere? Det er sådan i dag, at vi har 115.000 landbrugsejendomme, og dem er der kun 1.100–1.200 unge landmænd der bliver uddannet til at overtage. Gennemsnitsalderen er meget høj for landmænd i dag, vel over 55 år, så vi skal forudse et meget stort udbud af ejendomme i de kommende år. Vil man have ødegårde? Er det det, man fastholder? Eller hvor vil man få de uddannede landmænd fra? Vil man have dem lagt sammen i kæmpe- store enheder for at få generationsskiftet til at fungere? Er det det, man ønsker? Vil man ødelægge landsbysamfundet? Er det det, man er ude efter? Der er jo mange spørgs- mål her.

Man kan let sige nej til dette lovforslag, men så længe man ikke har anvist anden udvej til at få det generationsskifte, der skal ske, mener jeg egentligt, man siger nej på en meget kortsigtet måde.

Mon vi ikke også har fået mange nye tan- ker og ideer fra folk, der er kommet udefra uden en landbrugsuddannelse? Vi kender f.eks. SPF-tankerne (SPF: specifik patogen- fri). Hvem indførte dem her i Danmark? Var det ikke tanker, der kom udefra, og som blev prøvet af ikke-uddannede landmænd? Jeg tror, at vi på mange områder kunne få nyt- tænkning ind ved at få ikke-uddannede land- mænd i landbruget. Der er den forskel fra før i tiden, at vi kræver, de skal bo på ejen- dommen, de skal deltage i driften, de er med i det, og det betyder kolossalt meget. Jeg tror såmænd ikke, at de, der kommer udefra og vil købe en landbrugsejendom, er så tåbelige, at de vil give tre eller fire gange så meget som det, landbrugsejendommen er værd. Med den økonomiske politik, socialdemokra- tiet har ført her i landet, er der såmænd slet ingen, der har råd til det længere.

Der er også kommet noget andet ind. Ban- ker og sparekasser, DLR og kreditforeninger har efterhånden lært, at når der skal købes landbrugsejendomme, skal der lægges et bud- get, så at det hænger fornuftigt sammen. Det er en ny ting, der er kommet ind. Det er vel det eneste gode, vi kan sige om den land-

brugskrise, vi har: den har fået den tanke- gang ind, og det er ikke noget, der bliver sluppet igen; det skal banker og sparekasser og kreditinstitutioner nok holde fast ved.

Jeg har her nævnt en række synspunkter, som de ikke har taget højde for, der umid- delbart siger nej til en ændring. Samtidig vil jeg takke for, at man har tilkendegivet, at man vil deltage i udvalgsarbejdet. Så kan vi få besvaret nogle flere spørgsmål og få belyst bl.a., hvorledes landbrugsministeren vil sørge for, at der sker et fornuftigt generationsskifte i dansk landbrug.

(Kort bemærkning).

Stubkjær Pedersen (CD):

Jeg forstår virkelig ikke, at hr. Grove vil klare generationsskiftet ved at presse priserne på landbrugsejendommene op. For mig at se giver det et større problem for generations- skiftet. Jeg synes, det gode, der er kommet ud af den krise, landbruget har haft – hvis man skal finde noget godt – er, at de land- mænd, der i dag køber ejendomme, kan få dem til en sådan pris, at de, hvis folketinget i øvrigt skaber rimelige vilkår for landmænde- ne, kan forrente ejendommene – i modsæt- ning til dem, der købte ejendom for 3–4 år siden.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg vil takke langt hovedparten af ordfø- rerne for afvisning af lovforslaget og tilslut- ning til regeringens holdning til denne sag. Jeg har bemærket, at det, der hedder firklø- veret, har en vidt forskellig holdning til det- te. Jeg må indrømme, at jeg er mest enig med hr. Stubkjær Pedersen, der, synes jeg, ser meget fornuftigt på disse ting.

Med hensyn til det, hr. Niels Anker Kofoed sagde, må jeg sige, at det kom totalt overraskende for mig, at hr. Niels Anker Ko- foed påstår, at landbrugsloven ingen virknin- ger har haft med hensyn til priserne på land- brugsejendomme. Vi har aldrig haft højere priser på landbrugsejendomme end i det hal- ve år, hvor vi behandlede og vedtog den lov, og lige siden er priserne faldet.

De er nok faldet af andre grunde end lo- ven alene, men jeg vil gerne spørge hr. Niels Anker Kofoed – som siger, at loven ikke har haft den virkning, hr. Niels Anker Kofoed sagde den skulle have, nemlig at sænke pri-